

Kaivauslöydökset, jotka fil. maist.	18562
Aarne Kopiston johdolla kaivettiin	Utajärvi
Pohjois-Pohjanmaan museon ja Oulun	Ahmas
yliopiston historian laitoksen yh-	Pikkarainen
teistyönä Utajärven pitäjän Ahmak-	
sen kylän Pikkarainen-nimisen ti-	
lan maalla Ahmasjärven pohjoisran-	
nalla 13.-18.7.1970. Diar.5.1.1972.	

KAIVAUSALUE I

Ruutu A:1, reuna

1. Saviastian palasia 12 kpl, joista 4 tekstiili-
painanteisia, 3 kampaleimakoristeisia, yksi
kuoppakoristeinen, loput koristelemattomia.
Tekstiilipainanteisten palasten paksuus 8 mm
muiden 10 mm .

2. Hiiltyneitä puunpalasia 10 kpl .

3. Kvartsi-iskoksia 6 kpl .

Ruutu A:2, reuna

4. Saviastian palasia 13 kpl, joista reunapaloja
6 kpl, kampaleimakoristeisia, paks. 13 mm, reu-
na 16 mm .

1:1

5. Saviastian palasia ja siruja yli 40 kpl. Tekstiilipainanteisia, saviainekseen sekoitettu runsaasti kivimurskaa. Paks. 8 mm .

- 6.a Kvartsi-iskoksia 5 kpl .

- 6.b Kvartsikaavin

18 x 14 x 8 mm

1:1

18562

Utajärvi

Ahmas

Pikkarainen

Ruutu A:3, reuna

7. Kvartsikaavin

37 x 30 x 14 mm .

1:1

8. Saviastian palasia 6 kpl, joista 4 tekstiili-
painanteista 8 mm:n paksuista sekä kaksi as-
bestisekoitteista 5 mm:n paksuista palaa .

Ruutu A:1

9. Kvartsikaavin

25 x 18 x 8 mm .

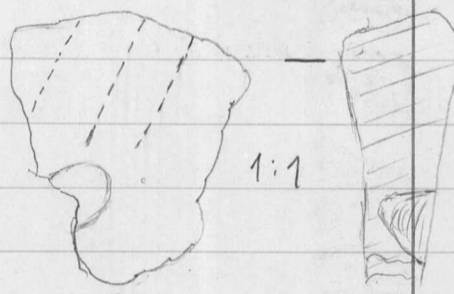
1:1 .

10. Saviastian palasia 7 kpl, joista yksi asbesti-
sekoitteinen 5 mm:n paksuinen pala. Muut ko-
ristelemattomia 8 mm:n paksuisia .

Ruutu A:2

11. Hiiltyneitä puun palasia

12. Saviastian palasia 20 kpl - paks. 12 mm, reu-
na 15 mm. Kampaleima- ja kuoppakoristeisia.

1:1

13. Kvartsi-iskoksia 7 kpl .

Ruutu A:3

14. Kivilaji-iskos

30 x 25 x 10 mm .

15. Kvartsi-iskoksia 5 kpl .

Ruutu A:4

16. Kvartsikaavin

20 x 12 x 9 mm .

1:1

Ruutu A:6

18562		18562
Utajärvi	17. <u>Kvartsi-iskoksia 2 kpl .</u>	Utajärvi
Ahmas		Ahmas
Pikkarainen	Ruutu B:1	Pikkarainen
	18. <u>Kiven palasia 7 kpl, kuumuudessa haurastuneita.</u>	
	19. <u>Kvartsi-iskoksia 3 kpl .</u>	
	Ruutu B:2	
	20. <u>Kvartsi-iskoksia 3 kpl .</u>	
	Ruutu B:3	
	21. <u>Kvartsi-iskoksia 3 kpl .</u>	
	22. <u>Hiiltyneitä puun palasia 6 kpl .</u>	
	23. <u>Savikonkreetio</u> -sideaineena rautahydroksidia ja mangaania. (Tutkinut Oulun yliopiston geologian laitos/ ass. Joupperi). Kappaleen pinnassa matalia uria .	
	Ruutu B:4	
	24.a <u>Kvartsi-iskoksia 5 kpl .</u>	
	24.b <u>Kvartsikaavin 13 x 14 x 9 mm .</u>	
	25. <u>Saviastian palasia 2 kpl</u> paks. 11 mm, kampaleimakoristeisia .	
	Ruutu B:6	
	26. <u>Kvartsi-iskos .</u>	
	27. <u>Tiilen palanen .</u>	
	Ruutu C:6	
	28.a <u>Kvartsi-iskoksia 2 kpl .</u>	

18562

Utajärvi

Ahmas

Pikkarainen

28.b Kvartsikaavin .

15 x 9 x 6 mm .

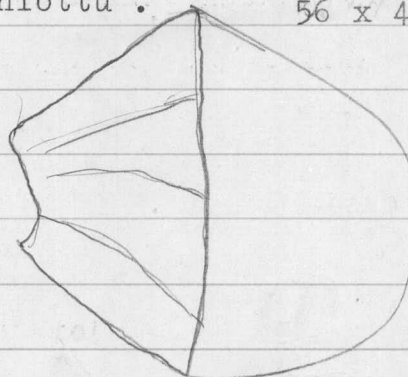
1:1

Ruutu D:2

29. Tuuran teräkatkelma

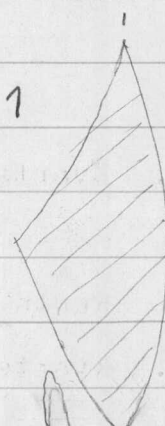
-vihertävänharmaata kiveä, terä erinomaisen teräväksi hiottu .

56 x 43 x 21 mm .

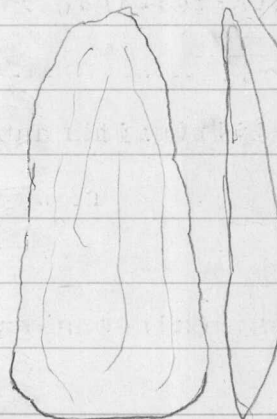

1:1

Ruutu C:7

30. Kvartsiitti-iskennäinen .

1:1

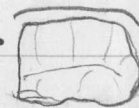
31. Kvartsi-iskoksia 7 kpl .

KAIVAUSALUE II

Ruutu A:4

32. Saviastian palasia yli 100 kpl

-paks. 10 mm, kampaleima- ja kuoppakoristeisia.

33.a Kvartsi-iskoksia 21 kpl .33.b Kvartsikaavin . 17 x 11 x 6 mm.

1:1

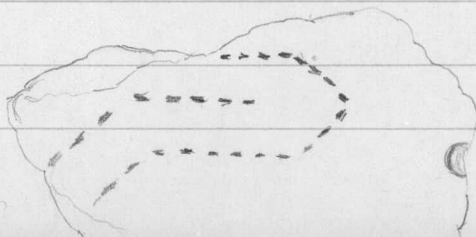
34. Kiviesineen kappaleita 5 kpl

55 x 35 x 14 mm, 45 x 40 x 14 mm sekä 3 pientä kappaletta, tummanharmaata kiveä, kolmessa hiontakohtia .

Ruutu A: 5

35. Saviastian palasia 20 kpl

-paks. 9 mm, kampaleima- ja kuoppakoristeisia

1:1

Suurin palasista, osa

18562

36. Purupihka
35 x 25 x 10 mm .

Utajärvi

Ahmas

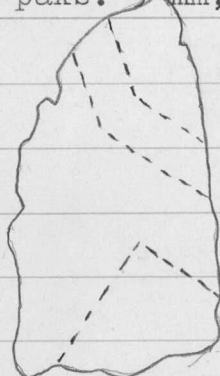
Pikkarainen

37. Kvartsi-iskoksia 37 kpl .

38. Kiviesineen kappaleita 3 kpl
-harmaata kiveä, kussakin hiottuja kohtia

Ruut A:6

39. Saviastian palasia 20 kpl
-paks. 9 mm, kampaleimakoristeisia

1:1

Suurin palasista

40. Kvartsi-iskoksia 18 kpl .

- 41.a Kvartsikaavin, 25x19x12mm

1:1

- 41.b Kvartsikaavin, 18 x 12 x 7 mm .

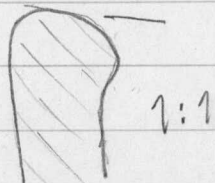
1:1

42. Kiviesineen kappaleita 4 kpl
-harmaata kiveä, kussakin palasessa hiottuja kohtia .

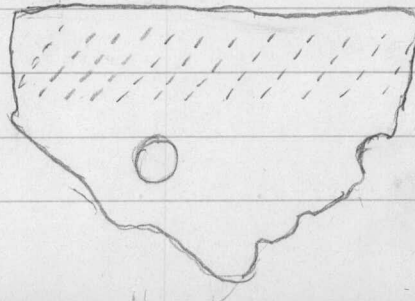
43. Kiven palanen
-litteä, ruskehtava, paks. 27 mm, lev. 70 mm,
hioin ?

Ruutu A:7

44. Saviastian reunapalanen
-paks. 10 mm, reunan paks. 13 mm. Kampaleima-
ja kuoppakoristeinen .

1:1

18562

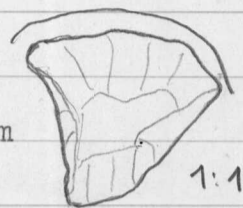
Utajärvi

Ahmas

Pikkarainen

45. Saviastian palasia 5 kpl

-kuuluneet mahd. samaan astiaan kuin edellinen reunapala. Kampaleimakoristeisia .

46.a Kvartsi-iskoksia 20 kpl .46.b Kvartsikaavin , 25 x 26 x 12 mm47. Kiviesineen palasia 3 kpl

32 x 18 x 7 mm, 35 x 20 x 5 mm,

23 x 10 x 2 mm. Pienimmässä palassa hivenen hiottua pintaa .

Ruutu A:8

48. Kvartsi-iskoksia 8 kpl .49. Saviastian palanen

-paks. 8 mm, koristepainanteen lev. 7 mm .

50. Käsihioimen katkelma

-ruskehtavaa kiveä, nelikulmikas .

Pit. 40 mm, lev. (keskeltä) 12 mm,

paks. (keskeltä) 10 mm .

51. Kiven kappale

-punertavan ruskeata kiveä, ulkosivu sileähkö ja kupera, kork. 20 mm, lev. 27 mm, paks. 14 mm .

Ruutu B:5

52. Kvartsi-iskoksia 27 kpl .53. Saviastian palasia 15 kpl

-paks. 8-14 mm .

Ruutu B: 6

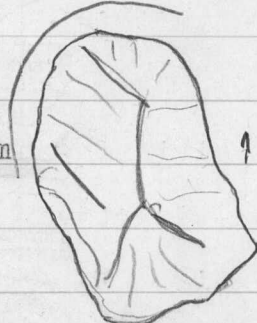
54. Saviastian palasia 20 kpl

-paks. 9 mm, kuoppakoristelua kahdessa palassa.

		18562
55.	<u>Kiven kappale</u>
-tummaa kiveä, pyöreähkö kappale, ulkoreuna sileä ja kupera, kork. 32 mm, lev. 36 mm, paks. 7 mm .	Utajärvi
Ahmas
Pikkarainen
56.	<u>Kvartsi-iskoksia</u> 10 kpl .	
57.	<u>Hioinkivi ?</u>
-ruskeata hiekkakiveä, litteä, toiselta sivulta tasainen kappale, 19 x 7,5 x 1 cm .

Ruutu B:7 | |
| 58. | <u>Kvartsi-iskoksia</u> 10 kpl .

Ruutu B:8 | |
| 59. | <u>Kvartsi-iskoksia</u> 5 kpl .

Ruutu O:5 | |
| 60. | <u>Saviastian palasia</u> 23 kpl
-paks. 7 mm, koristelu koostuu pitkistä kampakaleima- ja pienistä kuoppapainanteista . | |
| 61. | <u>Hiottujen kiviesineitten kappaleita</u>
-tummanharmaata kiveä, 2 kpl . | |
62.a	<u>Kvartsi-iskoksia</u> 13 kpl .	
62.b	<u>Kvartsiikaavin</u> . 13 x 10 x 6mm 1:1	
	Ruutu O:6	
63.	<u>Saviastian palasia</u> 15 kpl
-paks. 13 mm, kampakaleima- ja kuoppakoristeisia.	
64.a	<u>Kvartsi-iskoksia</u> 16 kpl .	
64.b	<u>Kvartsiittikaavin</u> .38x24x15 mm 1:1	
65.	<u>Kivilaji-iskoksia</u> 2 kpl
-ei hiontakohtia, harmaata kiveä	

18562		
Utajärvi	66.	<u>Punamultaa ?</u>
Ahmas		"pussin pohjallinen"
Pikkarainen		
		Ruutu 0:7
	67.	<u>Saviastian palanen</u>
		-paks. 7 mm
		KAIVAUSALUE III
		Reuna:5
	68.	<u>Saviastian palasia</u> 12 kpl
		-paks. 10 mm, kampaleima- ja kuoppakoristeisia.
	69.	<u>Kvartsi-iskoksia</u> 15 kpl .
		Reuna:6
	70.	<u>Kvartsi-iskoksia</u> 18 kpl
	71.	<u>Saviastian palasia</u> 6 kpl .
		-paks. 8 mm , kampaleimakoristeisia
		Reuna:8
	72.a	<u>Kvartsi-iskoksia</u> 16 kpl
	72.b	<u>Kvartsikaavin</u> 11x23x6 mm
		 1:1
	73.	<u>Saviastian palasia</u> 35 kpl
		-paks. 9 mm, kampaleima- ja kuoppakoristeisia
	74.	<u>Kiviesineen kappaleita</u> 5 kpl
		-vihertävää kiveä, neljässä hiontakoh- tia
		Ruutu A:5
	75.	<u>Kvartsi-iskoksia</u> 8 kpl
	76.	<u>Kiviesineen kappaleita</u> 3 kpl
		-vihertävänharmaata kiveä, kussakin hiontakoh- tia

77. Saviastian palasia 17 kpl

-paks. 8 mm, kampaleima- ja kuoppakoristeisia.

Ruutu A:6

1:1

78. Saviastian palasia 8 kpl

-paks. 9 mm, kampaleima- ja kuoppakoristeisia.

79. Kiviesineen kappale

-vihertävää kiveä, ulkosivu hiottu 46 x 28 x 5 mm

80. Kvartsi-iskoksia 16 kpl .

81. Purupihka

- 30 x 15 x 6 mm

Ruutu A:7

82. Saviastian palasia 12 kpl

-paks. 7 mm, kampaleimakoristeisia .

83. Kvartsi-iskoksia 15 kpl .

84. Kivilaji-iskos

-vihertävänharmaata kiveä, 70 x 23 x 9 mm .

Ruutu A:8

85. Kivikirves

-pit. 16 cm, lev. 6,5 cm, paks. 3,8 cm .

Vihertävää kiveä, terä rikkoutunut, lappeet sekä sivut hiottut, ylälape kupera, alalape tasainen, poikkiteräinen kirves .

kuva seen. pinnalla

18562

Utajärvi

Ahmas

Pikkarainen

18562

Utajärvi

Ruutu A:8

Ahmas

85. Kivikirves, kuvio

Pikkarainen

86. Kvartsi-iskoksia 4 kpl .87. Saviastian palasia 15 kpl

-paks. 8 mm, kampaleima- ja kuoppakoristeisia.

88. Kvartsi-iskoksia 4 kpl .89. Nuolenkärjen katkelma

-pit. 31 mm, lev. 10 mm, paks. 4 mm . Hiottu.

Vihertävää liusketta, terä- ja kantaosa poik-

ki.

1:1

90. Kiviesineem kappaleita 2 kpl

-molemmissa hiontaa, vihertävää kiveä .

18562

Ruutu B:5

Utajärvi

91. Kiviesineen kappale

Ahmas

vihertävänharmaata kiveä, pit. 63 mm, paks.
12 mm, hiottua pintaa .

Pikkarainen

92. Kiviesineen kappale

-vihertävänharmaata kiveä, 62 x 20 x 8 mm,
hiottua pintaa .

93.a Kvartsi-iskoksia 10 kpl .93.b Kvartsikaavin 29 x 23 x 11 mm .94. Saviastian palasia 7 kpl

-paks. 9 mm .

Ruutu B:6

95. Saviastian palasia 8 kpl

paks. 10 mm, kampaleimakoristeisia .

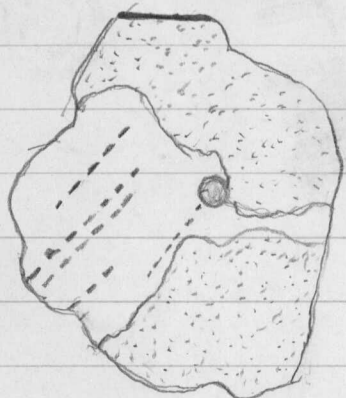
96.a Kvartsi-iskoksia 14 kpl .96.b Kvartsikaavin . 28 x 12 x 11 mm .97. Kivilaji-iskos

-harmaata kiveä, 23 x 12 x 4 mm .

Ruutu B:7

98. Saviastian reunapala

-paks. 11 mm, reuna 15 mm, kampaleima- ja kuop-
pakoristeinen .

1:1

18652

Utajärvi

Ruutu B:8

Ahmas

99. Saviastian palasia 24 kpl .

Pikkarainen

100. Kvartsi-iskoksia 30 kpl .101. Kiviesineen kappaleita 2 kpl .

-vihertävänharmaata kiveä, molemmissa hionta-
kohtia. 45 x 20 x 7 mm, 22 x 13 x 4 mm .

102. Kiviesineen kappale

-vihertävänharmaata kiveä, yhdellä sivulla
pieni hiottu alue. 88 x 62 x 18 mm .

103. Kivilaji-iskoksia 4 kpl

-tummanharmaata kiveä .

Ruutu B:9

104. Kvartsi-iskoksia 9 kpl .105. Kiviesineen kappale

-vaaleanharmaata kiveä, kolmella sivulla hi-
ontaa, 53 x 46 x 22 mm .

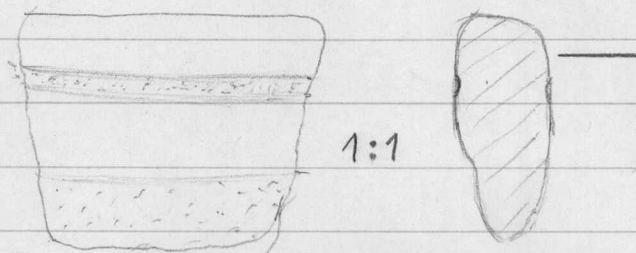
IRTOLÖYTÖJÄ PELLON KESKELTÄ

106. Saviastian palasia 70 kpl

-näistä 51 talkkisekoitteista, kuusi asbesti-
sekoitteista, kymmenen kappaleimakoristeisia
palasia sekä kolme sulatusupokkaan palasta .

107. Saviastian reunapalanen

paks. 8-12 mm, talkkisekoitteinen .

108. Saviastian palasia 11 kpl

-paks. 10 mm, kampaleimakoristeisia

18562

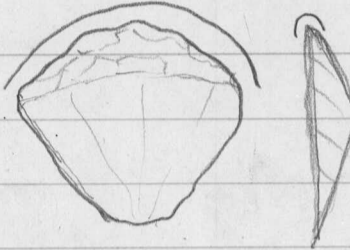
Utajärvi

Ahmas

Pikkarainen

109. Kvartsiittikaavin .

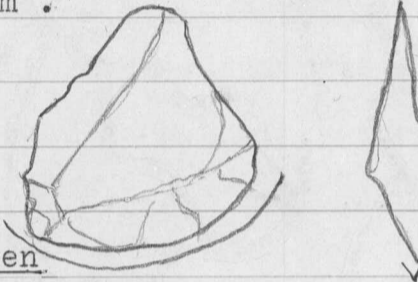
- 25 x 27 x 9 mm .

1:1

110. Kvartsikaavin

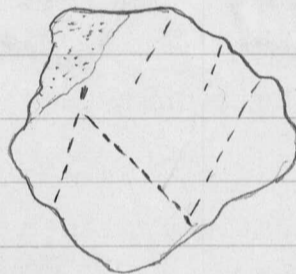
- 30 x 30 x 8 mm .

1:1

111. Saviastian palanen

-paks. 10 mm, kampaleimakoristeinen .

112. Kvartsi-iskoksia 4 kpl .

113

113. Käsihioimen katkelma

-vaaleanruskeata hiekkakiveä, nelikulmainen,
32 x 11 x 8 mm .

114. Saviastian palasia 9 kpl

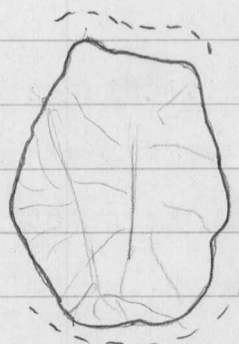
-paks. 10 mm, kampaleimakoristeisia .

115. Saviastian palasia 12 kpl

-paks. 12 mm, luusekoitteisia, kampaleimakoristeisia, löytyneet III kaivausalueesta n. 15 m länteen .

116. Kvartsikaavin

- 35 x 28 x 12 mm .

18562

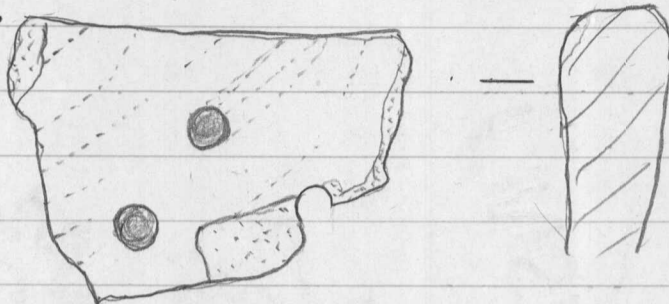
Utajärvi

Ahmas

Pikkarainen

117. Saviastian reunapalanen

-paks. 13 mm, kampaleima- ja kuoppakoristeinen .

118. Kiviesineen kappale

-vihertävänharmaata kiveä, kahdella sivulla hiontaa, lohjennut mahd. kirveestä tai tuurasta, 10 x 4 x 2,5 cm .

119. Sulatusupokkaan reunapalanen

-laidassa kolme pientä pronssihiukkasta, reuna lasittunut jonkin verran .

120. Saviastian palanen

-paks. 4 mm, asbestisekoitteinen, kampaleimakoristeinen .

121. Kiviesineen kappale

-lohkeama taltasta tai kirveestä, vihertävää sädekiveä, lappeet kulmikkaiksi hiottu, paks. 15 mm, lev. 62 mm .

122. Saviastian palasia 6 kpl

-paks 8 mm, kampaleimakoristeisia .

123. Hiekkakiven kappaleita 2 kpl

-paks. 10 ja 8 mm, rapautuneita .

124. Kiviesineen kappale

-vihertävänharmaata kiveä, lohjennut hiotusta esineestä, mahd. kirveestä, paks. 19 mm, kork. 54 mm .

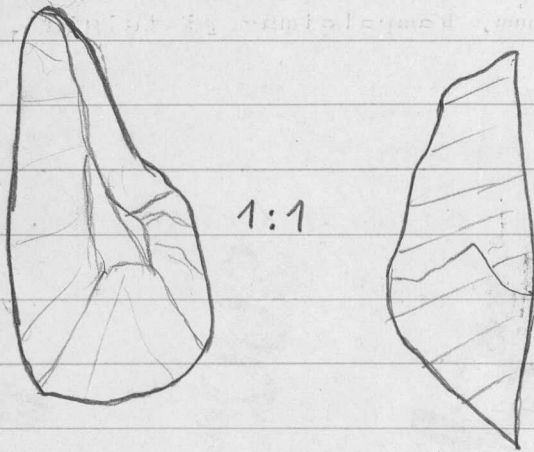
18562

124. Kiviesineen kappale, kuvio

Utajärvi

Ahmas

Pikkarainen

125. Kiviesineen kappale

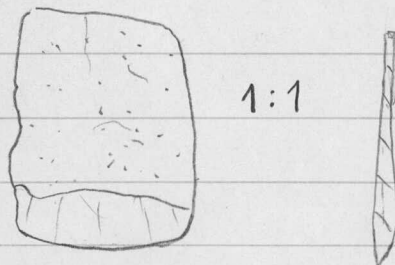
-ruskehtavanharmaata kiveä, paks. 14 mm, yhdellä sivulla hiontaa .

126. Saviastian palasia 11 kpl

-paks. 9 mm, kampaleimakoristeisia .

127. Pienoistaltta

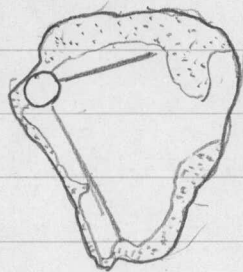
-ruskehtavanharmaata kiveä, 30 x 23 x 3 mm .

128. Saviastian palanen

-paks. 12 mm, kuoppakoristeinen .

129. Saviastian palanen

-paks. 12 mm, kuopasta lähtee kaksi piirtoa oikeisen kuvan mukaisesti. Kuuluu ilm. edellisen yhteyteen .

130. Saviastian palasia 2 kpl

-paks. 9 mm, asbesti- ja talkkisekoitteisia .

18562

Utajärvi

131. Saviastian palasia 6 kpl

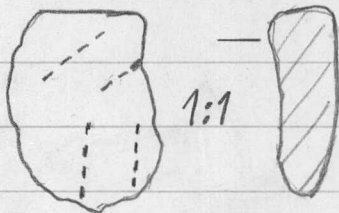
Ahmas

-paks. 13 mm, kampaleimakoristeisia .

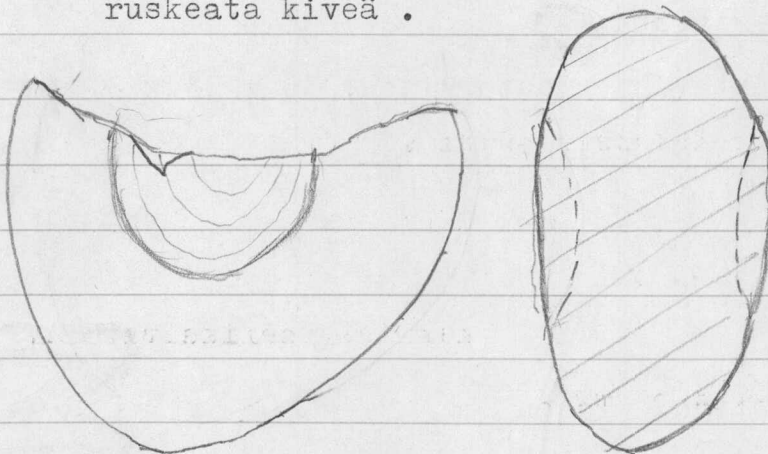
Pikkarainen

132. Saviastian palasia 3 kpl

-paks. 8 mm, kampaleimakoristeisia .

133. Kvartsi-iskoksia 5 kpl-joukossa pyöreähkö, mahd. iskentäkivi ϕ 55 mm .134. Reikäkivi

-molemmilla puolilla n. 5 mm:n syvyinen kuoppa, kiven paks. 33 mm, lev. 59 mm, vaalean ruskeata kiveä .

135. Saviastian palasia 8 kpl

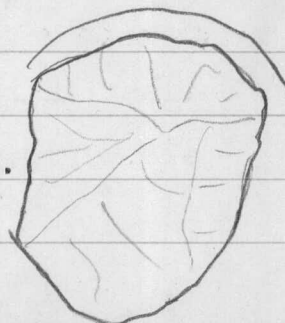
-paks. 9 mm, asbestisekoitteisia. Löytyneet I kaivausalueesta n. 30 m pohjoiseen .

136. Saviastian palasia 11 kpl

-paks. 11 mm. Löytyneet pellon pohjoispäästä.

137. Kivilaji-iskos

-tummanharmaata kiveä, pit. 47, lev. 22, paks. 9 mm. Löytyneet pellon pohjoispäästä .

138.a Kvartsi-iskoksia 14 kpl .138.b Kvartsikaavin , 38x30x14 mm.

139. Saviastian palasia 3 kpl

-paks. 4-5 mm, asbestisekoitteisia .

18562

Utajärvi

Ahmas

Pikkarainen

140. Kvartsikaavin

- 32 x 24 x 10 mm .

1:1

141. Kvartsi-iskos

- 75 x 45 x 26 mm .

KOEKUOPPA 1

142. Kiviesineen kappale

-tummanharmaata kiveä, 80 x 25 x 16 mm. Kappaleessa teräväksi hiottu harja, luultavasti lohjennut tuurasta tai kirveestä .

:143 b

1:1

:143 b

1:1

143.a Kvartsi-iskoksia 16 kpl .

143.b Kvartsikaavin , 2 kpl .

16 x 19 x 9 ja 26 x 24 x 9 mm

144. Kvartsikaavin , 28 x 22 x 10 mm .

1:1

145. Palaneita luun palasia ja siruja .

KOEKUOPPA 2

146. Kvartsi-iskoksia 2 kpl .

147. Hiokinkiven kappaleita 2 kpl

-hiekkakiveä, molemmat litteitä. Koot 13,5 x 9,5 x 3,5 cm ja 6,5 x 3,5 x 1,5 cm. Löytyneet läheltä I kaivausaluetta .

18562

Utajärvi

Ahmas

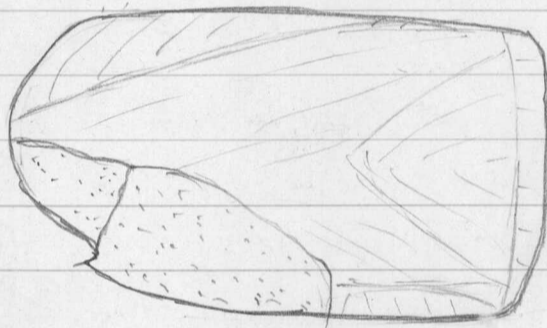
Pikkarainen

148. Hioinkivi

-hiekkakiveä, litteä toiselta sivulta tasainen kivi, paks. 2,5 cm, lev. 5,5 cm, pit. 10 cm. Löytynyt II ja III kaivausalueitten väliltä 10 m länteen .

149. Taltta

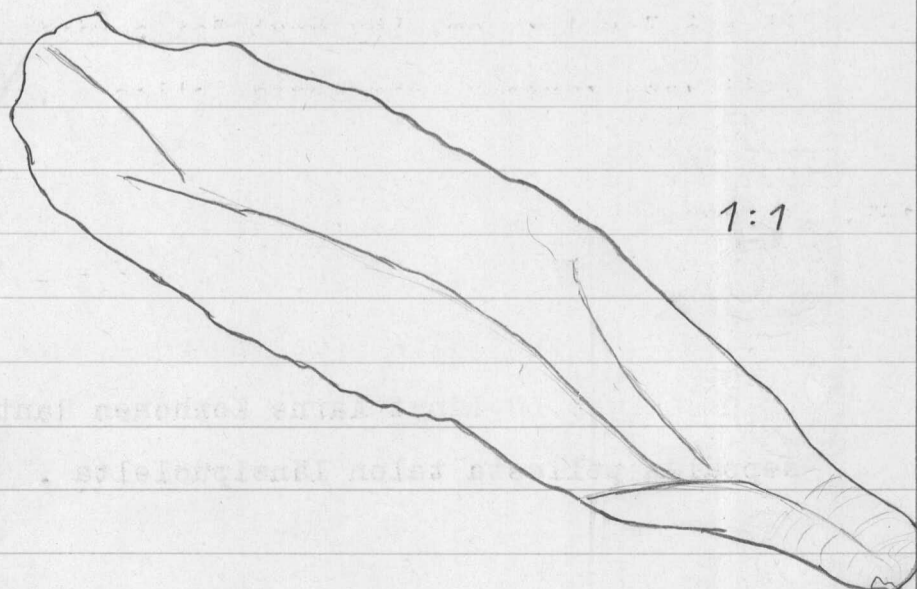
-vaaleanharmaata kiveä, toinen sivu tasainen, toinen pyöreähköksi hiottu. Terässä hivenen kourua, terä suora, laidassa pieni lohkeama. Kanta pyöristetty hiomalla. Pit. 6,9 cm, lev. 3,9 cm, paks. 1,4 cm. Löydetty peltotöiden yhteydessä Ahmasjärven ranta-alueelta 1960-luvulla .

1:1

150. Kaitataltta

-vaaleanharmaata kiveä, pit. 13,5 cm, lev. 3,5 cm, paks. 1,2 cm. Löytynyt peltotöiden yhteydessä Ahmasjärven ranta-alueelta 1960-luvulla .

1:1

		18562
151.	<u>Kiviesineen kappale</u> -ilm. poikkiteräisen kivikirveen terästä loh- jennut osa, tummanharmaata kiveä, paks. 2 cm, lev. 3,4 cm, pit. 5,7 cm. Löytynyt peltotöi- den yhteydessä Ahmasjärven ranta-alueelta 1960-luvulla .	Utajärvi Ahmas Pikkarainen
152.	<u>Kivikirves</u> -pit. 18,5 cm, terän lev. 7,8 cm, kannan lev. 4 cm, paks. 2,7 cm. Poikkiteräinen kantaan kapeneva kirves, terä erinomaisen teräväksi hiottu, kaareva. Sädekiviliusketta, pystyis- kennällä ja yksipuolisella reunaiskennällä tehty. Löytynyt <u>Ahmaksen Ojakylästä Antti</u> <u>Isoniemen maalta 1960-luvun lopulla .</u>	
153.	<u>Kiviesineen kappaleita 2 kpl</u> -molemmat lohjenneet jostakin hiotusta esi- neestä, toinen ruskeanharmaata, toinen tumman- harmaata kiveä. Paksuudet 9 ja 6 cm. Löyty- neet Pikkaraisen puutarhasta.	
154.	<u>Tuura</u> -vaaleanharmaata porfyyristä kiveä, terä tyl- synyt ja siitä lohjennut palanen, hiottu niu- kasti teräosasta ja harjavalta puolelta. 23 x 6,7 x 4,2 cm. Löytänyt Toivo Pirilä v. 1965 Vanhakartano -nimisestä pellosta .	
155.	<u>Tuura</u> -punertavanruskeata kiveä, 22,5 x 6,5 x 3,6 cm, hiottu kauttaaltaan kantaan saakka, terä rikkoutunut. Löytänyt Aarne Korhonen <u>Ranta-</u> <u>seppälän pellosta talon länsipuolelta .</u>	

18562

Utajärvi

Ahmasmäki

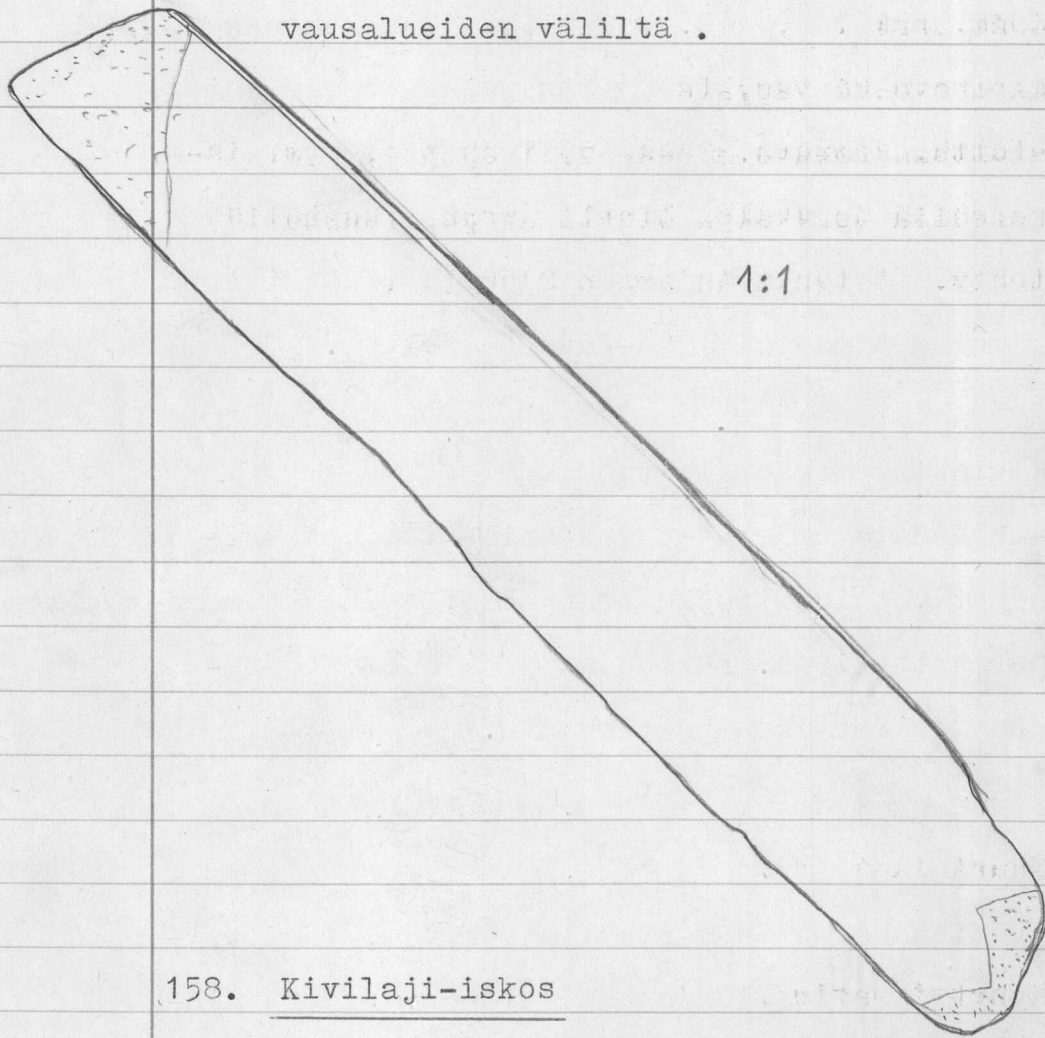
Pikkarainen

156. Kiviesineen kappale

-lohjennut jostakin hiotusta esineestä, vaaleanruskeata kiveä, 10,3 x 3,9 x 1,6 cm. Löytötiedot kuten edellisellä.

157. Kiviesineen kappale

-haljenneen kirveen tai tuuran kappale, 18 x 3 x 2,5 cm, sivuilta hiottuja kohtia. Vaaleanharmaata kiveä. Irtolöytö II ja III kaivausalueiden väliltä.

158. Kivilaji-iskos

-esine on muodoltaan kuin "pitkittäin halkaistu päärynän puolikas". Vihertävänharmaata kiveä. Kuperä puoli sileä. Pit. 16 cm, leveimmältä kohdalta 6,5 cm, paks. 2,7 cm. Löytänyt mv. Toivo Pirilä Vanhankartanon pelosta.

157. Kiviesineen kappale

-haljenneen kirveen tai tuuran kappale.

18,3 x 3,9 x 1,6 cm. Löytötiedot kuten edellisellä.

11.11.1972